ב א מיי׳ פ״ד מהלכות

ב א מיי פיד מהכחת בכורות הלכה יד טוש"ע יו"ד סימן שיט סעיף א: כא ב ג מיי שם הלכה טו טוש"ע שם סעיף

ד [וסימן יד סעיף ג]: בב ד ה ו ז מיי' פ" מהלכות בכורו

מהככות בכורות הלכה יז [טור י"ד סימן שטו]: בג ח מיי' שם הלכה יח

[טור שס]: בד ט מיי׳ שם הלכה יט

(טור שם): בה י מיי׳ שם הלכה כ

:[טור שס]

לעזי רש"י

שימה מקובצת

הלכו באברים אחר

גרסת ר"ח כרכתו אחותו

כו'. נ"ב עי' תוס' בכורות

רבינו גרשום (המשך)

בעי רבא כרכו בסיב מהו. כלומר רחם מקדש

בכור והכי קמיבעיא ליה כרכו בסיב שלא נגע

בבכורה ולאחר מיכן תהא

. האם פטורה מן הבכורה:

-הרוב. נ"ב עי'

. מרייל"א [וידיל"א].

קנוקנת.

ל) [כרימות יד. ע"ש],
(נזיר מב. הוריות ג: (נזיר מב. הוריות ג: מדה כעו, ג") [ע"ין מוסן מוס; מדה כעו, מ"ח, מ"ח משיסחו מוס! שבסח קוב: מיים עד שיסחוס וחוס! שבס קוב: יביות עד שיסחוס וחוס! שבסח מוס! יביות מקב: "שה ומין, ד"ס (ע" נמעכלו שפסח בית מ"ח, [ע"יל לין, ו) [נ"יל לי הרסח. ערוך ערך גם א"ן, דפוסן, א") [עשת מהליסת בכורות], ל) [עשת משלחת], ל) [נ"ב חורא משחרת], ל) [נ"ב חורא משחרת], ל) [נ"ב חורא שפה חילונה רש" פרק מרי וחומין וכן בערון שבח חילונה רש" פרק עדך מר "א רש"לן, אלו מומין וכן בערון לו. ד"ה כי היכי וחוס! סוכרות ט. ד"ה ממר ממר מוס!
לו. ד"ה כי היכי וחוס!
בכורות ט. ד"ה מחלים הוריה ממר

גליון הש"ם

גמ' חציו ברוב אבר. עיין עירונין לף טו ע"ב חוס' ד"ה פרון: שם הדביק שני רחמים. עיין כתונות לף ל ע"ב תוס' ל"ה על:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א] גפ' צעי רבא הלכו באיברין אחר הרוב. נייב עיין כריתות דף יד עייא חוקי דייה תיפשוט וכר! ב" תוכי דייה כרכתו וכר כמו גרסת ר"ח כרכתו. נייב עיין בכורות עי עייא תוכי, דייה אחר רב מין ומיט איט חולך וכר! ודוייק:

רבינו גרשום

ואי איתמר בהא בהא קאמר רבה ביצא שליש דרך דופן ושני שלישין . . דרך רחם מיכן ולהבא . ביצא שליש ומכרו לעובד בוכבים דאי אמר מיכז נוכב שי האי אפו היכן ולהבא קדוש [הוי] לקולא הוה אמינא מודי לה לרב הונא דלמפרע קדוש צריכא דכשם שאמרו לחומרא כך אמרו לקולא: הכא במאי עסקינן במחתך ומשליך לכלבים. כלומר רלא יצא רוב יחד: היכי דמי אילימא כגון שיצא רובו במיעוט אבר כלומר שיצא רובו של עובר בכלל מיעוט אבר ורובו של אבר היה במעיה וקא מיבעיא ליה האי מיעוט ארר דרראי רחר רורא רבהמה שדינן ליה ויצא . האי מיטוט ארר רחר וואי מיעוט אבו בוזו רוב אבר דבמעיה שדינן לה ולא יצא רובו ולא חל עליה קדושה וישליך לכלבו. אלא כגון שיצא חציו ברוב אבר חציו דעובר בכלל רוב ההוא מיעוטא דלגואי מהו למישדייה בתר רוב אבר . לא שדינן ליה בתר רובו לא שדינן ליה בה. הב. ולא הוי אלא יצא חציו ולא חל עליה קדושה ומשליכו לכלבו: לא כגון

:לומר כדאמרינן לעיל

אמרינן כיון דאורחיה הוא לילד את

בהמתה לאו חלילה היא: היכי דמי.

ואי אסמר בהא בהא קאמר רבה. מכאן ולהבא דאי אמרח למפרע קולא הוא דלא קדיש: מחסך ומניח. עד שילא הרוב ואע"ג שילא הרוב והרי החתיכות לפנינו משליכו לכלבים אי אמרת בשלמא מכאן ולהבא הוא קדוש ומקמי יליאת רוב לא קדיש מידי הנך דאיחתכו

מקמי הכי לא חלה קדושה עלייהו אלא אי אמרת דלמפרע הוא קדוש הא ואי אתמר בהא בהא קאמר רבה אבל בהא כיון דרובא קמן איגלאי מלתא ביליאת אימא מודי ליה לרב הוגא צריכא תגן המבכרת המקשה לילד מחתך אבר אבר הרוב דמעיקרה קדוש להו: לה מחתך ומשליך. דכיון דליתנהו אמאי ומשליך לכלבים מאי לאו מחתך ומניח ואי תיחול בשעת גמר יציחת הרוב אָמרת למפרע הוא קדוש יקבר מיבעי ליה ואיסורא ליכא דהא כי שדא קמא חולין לא הכא במאי עסקינן במחתך ומשליך אבל הוה אבל ביצא שליש ומכרו לעובד מחתך ומניח מאי יקבר אדתנא סיפא יצא כוכבים וחזר ויצא שליש אחר וכולו רובו יקבר ונפטרה מן הבכורה ליפלוג וליתני לפנינו איכא למימר אגלאי מלתא וחיילא למפרע ומבטלה מכירה: בדידיה במה דברים אמורים במחתך ומשליך **אדתני ילא רובו.** דמשמע בבת אחת: אבר אבר אבל מחתך ומניח יקבר הכי נמי נעשה כמי שילה רובו. בבת החת: קאמר "בד"א במחתר ומשליך אבל מחתר ומניח נעשה כמי שיצא רובו ויקבר או יבעי הלכו בחברים. כדמפרש וחזיל שינח רובו במיעוט אבר רוב העובר ילא רבא הלכו באיברין אחר הרוב או לא הלכו ומיעוט ה' מן האברים השלים ליניאת באיברין אחר הרוב היכי דמי אילימא כגוז הרוב והא מיבעיא ליה הלכו באברים שיצא רוב במיעום אבר וקא מיבעיא ליה האי אחר הרוב דנשדי מיעוט אבר שינא בתר רובו שבפנים והוי כמאן דלא מיעום דבראי בתר רוב דאבר שדינן ליה או נפק האי מיעוט וליכא יליאת רוב בתר רובא דעובר שדינן ליה פשיטא ידלא עובר ואם רצה מחתך ומשליך לכלבים שבקינז רובא דעובר ואזלינז בתר רוב אבר ומשום מטיל מום בקדשים ליכא אלא כגון שיצא פחציו ברוב אבר וקא מיבעיא דמותר להטיל מום בבכור קודם שילא ליה ההוא מיעום דבגואי מהו למישדייה לאויר העולם כגון יליאת ראשו או יליחת רובו דרך מרגלותיו: או לא הלכו. ושדינן ליה בתר רוב עובר בתר רוב אבר ת"ש יצא רובו הרי זה יקבר מאי רובו אילימא רובו ממש עד השתא לא דלא שבקינן רוב עובר וניזיל בתר אשמעינן יּדרובו ככולו אלא לאו כגון שיצא חציו ברוב אבר לא כגון שיצא רובו במיעום רוב אבר: אלא שילא הליו. של עובר ורוב אבר משלים אותו החלי ואי אבר וקמ"ל דלא שבקינן רובו דעובר דבהמה שדינה למיעוטה דגווהי בתר רובה ואזלינן בתר אבר בעי רבא יכרכו בסיב מהו נפק ליה רובא דולד: אי נימא רובו הבטליתו מהו בשליתו מהו בשליתו אורחיה ממש. ובבת אחת קא מיירי על כרחך הוא אלא יבשליא אחרת מהו יכרכתו דאע"ג דשנינן לעיל מחתך ומניח ואחזתו והוציאתו מהו היכי דמי אי דנפק נעשה כו׳ שינויא בעלמא שני אגב דרך רישיה פטרתיה אלא דנפק דרך דוחקיה ומתניתין במשמעותיה קיימא: אלא לאו כגון שילא חליו ברוב אבר. מרגלותיו בלעתהו חולדה והוציאתו מהו וקרי ליה רובו דשדינן מיעוט אבר הוציאתו הא אפיקתיה אלא בלעתו והוציאתו דגוואי בתר רוב אבר והוה ליה רוב והכניםתו והקיאתו ויצא מאליו מהו מחדביק עובר: לא. לעולם לא הלכו ולא שדינן שני רחמים ויצא מזה ונכנם לזה מהו דידיה מיעוט אבר בתר רובא ומתניתיו בילא פטר דלאו דידיה לא פטר או דלמא דלאו רובו ממש ודקשיא לך למאי אילטריך דידיהָ נמי פמר תיקו בעי רב אחא ינפתחו כגון שהיה מיעוט אחד מן האברים כותלי בית הרחם מהו אויר רחם מקדיש משלים לרוב העובר ואיצטריך לאשמעינן דהוי רובא ולא אמרינן שדי והאיכא או דלמא נגיעת רחם מקדשה והא מיעוט אבר שבחוץ אחר רוב שבפנים ליכא בעי מר בר רב אשי נעקרו כותלי וליכא לידה אלא שדייה בתר רוב בית הרחם מהו נעקרו ליתנהו אלא 'נעקרו העובר הואיל ובהדיה נפיק: כרכו ותלו ליה בצואריה מאי במקומן מקדשי שלא בסיב. שגדל ונכרך סביב הדקל כעין במקומן לא מקדשי או דלמא שלא במקומן מרייל"א של גפנים: מהו. שתהא נמי מקדשי בעי מיניה ר' ירמיה מר' זירא חלילה ואמרינן כיון דלא נגע ברחם ינגממו כותלי בית הרחם מהו א"ל קא לא קדיש דהא רחם הוא דמקדש נגעת בבעיא דאיבעיא לן דבעי ר' זירא דבדידיה תלא רחמנא ולקמן בעי אימת ואמרי לה בעא מיניה ר' זירא מרבי אסי כרכו. ואת"ל סיב הוי חלילה דמין שלא במינו הוא: שליא. מי הוי חלילה יעומד מרובה על הפרוץ ויצא דרך פרוץ או לא: כרכה. אשה בידיה והוליאתו והפסיקו ידיה בינו לבין הרחם מי

מאי לאו מחתך ומניח ואי אמרת למפרע קדוש יקבר מבעי ליה. מימה דלמ"ד נמי מכאן ולהבא הוא קדוש אמאי משליך לכלבים כיון דכבר ילא רובו דהא ברוב מחותך נמי חשיב ליה לידה כדאמר בהמפלח (נדה דף כת.) דילא מחותך מרובו אמו מתאה לידה

ומתניתין נמי קתני ונפטרה מן הבכורה ובכל ענין קאמר בין שילא אבר אבר בין שילא רובו בבת אחת וי"ל דבשלמא אי מכאן ולהבא הוא קדוש כיון דאין קדושה חלה עליו עד יליאת רובו א"כ מה שנחתך קודם יליאת רוב אין קדושה חלה עליו כלל ויכול להשליכו לכלבים אף מאחר יציאת הרוב ומיהו מכי יצא רובו וחילך טעון קבורה למה שילח וכן משמע לשון הקונטרס ואע"ג דקתני יצא רובו הרי זה יקבר ומשמע רובו בבת אחת כדמוכח בסוגיא ומשמע אבל אבר אבר לא היינו דוקא לענין המיעוט הראשון דאפי׳ אותו מיעוט טעון קבורה כשילא רובו מאחר דאין מחותך אבל למ"ד למפרע קדוש שמתחלה הקדושה חלה עליו מתחלת הלידה א"כ במחותך נמי יקבר ואמאי דמחתך נמי לא קשיא ליה היכי מטיל בו מום דאיכא לאוקומי בנפל שאינו ראוי להקרבה א"נ מחתך קודם שינא לאויר העולם: ברבתו אחזתו. פי׳ בקונטרס האשה כרכתו לעובר ואחזתו בידים והפסיקו ידיה בינו לבין הרחם וקשה לרבינו תם דבשום מקום לא איירי באשה מילדת עם הבהמה אלא רועה כדתנן בהמה שמת עוברה בתוך מעיה והושיט הרועה את ידו ורישה דהך מילתה נמי היירי ברועה כרכו בסיב לשון זכר הכי נמי הוה ליה למנקט כרכו ואחזו והוליאו ועוד דמאי פריך אי דנפק דרך רישיה פטרתיה וכי אין יכול להיות שאחזתו בידים בראשו ומפסיק בידיה בין ראשו לרחם וזה דוחק לומר דאין לרחם לפתוח קודם שילא הראש ואין יכול להכנים ידו ועוד דמתניתין דהושיט רועה את ידו בלא הוליא כלל איירי דאם לא כן נטמא במה שילא ואע"ג דיש לחלק בין מבכרת לאין מבכרת אי נמי התם כשילדה אחר׳ קודם לזה שנפתח רחמה כל זה דוחק ונראה לר״ת פבן כמו גרסת ר"ח כרכתו אחותו והוליאתו שילדה נקבה עמו כדאמר נמי בפ' כל הבשר (לקמן דף קיד.) אין לי אלא אחותו הקטנה הגדולה מנין ופריך אי דנפק דרך רישיה וכן הנקבה הא פטרתיה רחש הנקבה שינה רחשה תחלה שראש הזכר כרוך בין ברכיה ומשני דנפק מרגלותיו והוא כרוך בין

אחותו משום דליכא בכורה כללי:

ברכיה וה"ה דהוה מלי למימר כרכו

אחיו לענין איזה מהן בכור אלא נקט

פרוץ מרובה על העומד ויצא דרך עומד מאי עד כאן לא איבעיא ®ליה אלא פרוץ מרובה על העומד דאיכא עומד בעולם אבל נגממו לא קא מיבעיא יליה: פרוץ מרובה על העומד דאיכא עומד בעולם אבל נגממו לא קא מיבעיא יליה: מתני׳

כל הנך בעיי: אי דנפק דרך ראשו. ואחר שהוליאו אותו עשו בו אחד מן הדברים הללו: פטרתיה. רישיה לרחם וקדוש מיד דהא ילא ראשו הרי

זה כילוד: דרך מרגלומיו. וקודם יליאת רובו כרכוהו: בלעסהו חולדה. בתוך הרחם והוליאתהו: הא אפיקסיה. כשהיה בלוע ולא נגע ברחם

והיינו כרכתו: אלא בלעתו והוליאתו והכניסתו והקיאתו וילא מאליו מהו. מי קדוש בהאי יליאה אחרונה או לא: ונכנס לוה מהו. נפטרה

בהמה האחרת מן הבכורה או לא: **נפחחו** גרסינן. נפתחו נתרחבו שכשילא לא נגע: **נעקרו**. קס"ד קודם לכן נעקרו ונפלו: **הא ליחנהו**. ומאן נקדיש לא אויר ולא נגיעה דהא אין כאן רחם: **נעקרו**. "(קס"ד קודם לכן נעקרו) ונכנסו לפנים ונמלו לו בצוארו: **נגממו**. ניטל

מעובי הכחלים מבפנים סביב סביב: קנגעם בכעיה דחיבעיה לן. כבר ומשם אחה למד את חשובתך: וילה דרך פרוץ. מהו מי אמרינן

כו׳. אשה כרכתהו בשום דרר אחזחהו והוציאחו העובר דרך רישיה תחילה ואח"ר אחזחו וכרכחו מן הבכורה לאחר מיכן . שזה חשור כילוד וחשור לאחר מיכן: הוציאתו הא אפיקתיה. כלומר ואינו קדוש הכי גרסי אלא בלעתו והוציאתו והכניסתו והקיאתו ויצא מאיליו מהו מי אמרינן כיון דמתחלה בלעתהו . והוציאתו אינו קדוש ולא דלמא כיון דאחר כן . יצא מאליו אמרינן קדוש ופטורה מן הבכורה: הדביק ב' רחמים ויצא מזה [לזה] השתא מי אמרינן ולד דידיה פטר והא לאו ולד דידיה מז האחרווה ולא פטר את האחרונה מן הבכורה דלאו ולד דידיה הוה או דילמא כיוז דרחמה מקדש רב אחאי נפתחו כותלי בית הרחם מהו דק"ל כותלי הרחם שאין בבהמה . בית הרחם מהו: נעקרו הא . ליתנהו ולא מקדש הבכור ולא חשוב בכור. אלא נעקרו ותלו ליה בצואריה י. כלומר כשנולד הולד יצא ובא ממעי אמו ועקר . כותלי בית הרחם ותלו ליה בצואריה: נגממו. שלא נפחתו על הכל אלא נחתכו כותלי בית הרחם למעלה:

:בבית הרחם

כיון דעומד מרובה עליו הוה ליה כאילו כולו עומד. ל"א נגממו מבפנים ושפה חיצונה © משמרת וקא מיבעיא ליה © מורא ברא מקדש או לא: